

woensdag 26 maart 2008

Verwacht niet alles van een wet

Aansluitend bij dit artikel

- [Senaat mag praten over euthanasie](#)
- ['Deze wet gaat nu al te ver'](#)
- [Euthanasiewet ruimer?](#)

Na een valse start klinkt normaal gezien een tweede schot en keren de lopers terug naar de startblokken. Zoiets hebben we dringend nodig. Anders loopt het opgeflakkerde debat rond euthanasie helemaal vast in verkramping en gelijkhebbij. Door stellingnamen voor en tegen is de indruk gewekt dat er enerzijds verheerlijkers van eindeloos gerekt lijden bestaan en anderzijds helden van de vrije wilsbeschikking. Aan dat steriele gedoe heeft geen mens wat. Het ware zinvol dat allen die tot de egestelling hebben bijgedragen, hun woorden nog eens goed wikken en wegen. Dan komt er misschien nog iets maatschappelijk relevants van.

En dat laatste moet toch de bedoeling zijn. Politieke profilering past node bij het delicate onderwerp van het levenseinde. Laten we ons om te beginnen afvragen waarom we, als een van de weinige landen ter wereld die euthanasie bij wet hebben geregeld, alweer een nieuw debat nodig hebben. Is dat omdat de wet niet goed is? Omdat hij niet goed wordt toegepast? Of omdat een wet gewoon niet alles kan regelen?

De belangrijkste vragen die mensen hebben als ze nadenken over hun levenseinde, zijn: wat zal er met mij gebeuren en hoe kan ik daar invloed op hebben? Het bestaan van de euthanasiewet heeft de onzekerheid, de vrees voor machteloosheid, niet weggenomen. Zal

het aanpassen of verruimen van de wet dat probleem vanzelf oplossen? Te vrezen valt van niet.

Laten we erkennen dat we zoekende zijn. Keuzes rond het levenseinde die nu bestaan, waren er vroeger niet. De medische wetenschap vordert snel. Dat vergroot het risico op therapeutische hardnekkigheid. Maar pijnbestrijding en palliatieve zorg voor terminale patiënten zijn ook geëvolueerd. Daar een klare lijn in trekken, wordt nooit meer eenvoudig. Haast iedereen vindt dat niemand tegen zijn wil tot euthanasie mag worden gedwongen. Heel weinigen vinden dat iemand het recht op een waardige, goede dood mag worden ontzegd. Dat lijkt een basis voor overeenstemming. Maar geen enkele medicus kan worden verplicht aan actieve levensbeëindiging mee te werken. Dat schept een complexe, onzekere situatie.

Regelingen voor wilsonbekwamen, zoals pasgeborenen, kinderen of dementerende ouderen, roepen nieuwe dilemma's op. In de plaats van een ander bepalen dat zijn of haar leven niet zin- of waardevol meer is, vormt een belangrijke, principiële stap. Hoe de vrees voor ontsporing kan worden weggenomen, zou de inzet van het debat moeten zijn.

Iedere dag worden medische beslissingen genomen die het tijdstip van overlijdens beïnvloeden. Maar vooraf wordt daar met patiënten en nabestaanden nog steeds veel te weinig over gesproken. Instellingen en zorgverstrekkers missen zo kansen om, ook publiek, een vertrouwenwekkend, respectvol proces op gang te brengen. Welke wet het huidige debat ook oplevert, de nood aan die concrete aanpak blijft.